

تاریخ
۲۱
بهمن
۱۴۰۰
پنجشنبه

بیماری هاری چیست؟

بیماری هاری یک بیماری کشنده است که توسط ویروس‌ی که به سیستم عصبی حمله می کند ایجاد می شود. ویروس هاری در بزاق پنهان شده و معمولاً توسط گازگرفتن حیوان یا انسان آلوده به فرد سالم منتقل می‌شود.

فرم انتقال دیگر که چندان شایع نمی‌باشد ریخته شدن بزاق آلوده بر روی زخم باز، مخاط چشم، بینی و یا دهان است. هنگامی که علائم بیماری هاری ظاهر شوند، در اکثر موارد کشنده خواهد بود. تنها پستانداران به بیماری هاری مبتلا می‌شوند. پرندگان، ماهی‌ها، خزندگان و دوزیستان مبتلا نخواهند شد.

در بیشتر مواقع هاری در حیوانات وحشی و عمدتاً در اسکانک‌ها، راکون، خفاش، کابوت و روباه رایج است. در سال‌های اخیر، در میان حیوانات خانگی، گربه‌ها بیشترین آلودگی را به ویروس هاری داشته‌اند و آن به این خاطر است که صاحبان گربه‌هایی که با محیط بیرون در ارتباط هستند آن‌ها را در برابر بیماری هاری واکسینه نمی‌کنند. این بیماری همچنین در سگ‌ها و گاوهای شیری در تعداد قابل ملاحظه‌ای رخ می‌دهد و با شیوع کمتر در اسب، بز، گوسفند، خوک و راسو تشخیص داده می‌شود.

بهبود برنامه‌ی واکسن هاری و کنترل حیوانات ولگرد در پیشگیری از این بیماری در حیوانات خانگی بسیار مؤثر است. واکسن‌های تایید شده‌ی بیماری هاری برای گربه، سگ، راسو، اسب، گاو و گوسفند موجود می‌باشد. واکسن‌های خوراکی تایید شده هم برای ایمن سازی جمعیت حیات وحش مورد استفاده قرار می‌گیرد.

علائم بیماری هاری در حیوانات چیست؟

رفتار نامتعارف از خود بروز دهد.
رفتار غیر عادی حیوان خود را بلافاصله به دامپزشکتان اطلاع دهید.
اگر حیوانی من را گاز گرفت چکار کنم؟

آرامش خود را حفظ کنید ولی گاز گرفتگی را نادیده نگیرید. زخم را

با قدرت و با آب و صابون بشویید.

بلافاصله با پزشک خود تماس بگیرید و مساله را با وی در میان بگذارید و به گفته‌های وی عمل کنید.

در صورت امکان حیوانی که شما را گازگرفته به دام اندازید و یا اگر این امکان وجود ندارد رنگ و اندازه و ظاهر و … او را به خاطر بسپارید تا شناسایی کنید.

اگر حیوان وحشی یا ولگرد است تنها سعی کنید بدون اینکه مجدداً گازگرفته شوید آن را به دام اندازید و اگر نمی‌توانید و یا اگر مجبور به کشتن حیوان شدید بدون به آسیب رساندن به سر، این کار را انجام دهید چرا که برای تشخیص و آزمایشات به سر حیوان نیاز است.
باید بدانید:

مهمترین راه انتقال هاری به انسان گاز گرفته شدن توسط حیوان هار است. بنابراین لمس و نوازش، ضربه زدن، لیس زدن پوست سالم، بوسیدن و یا هر روش دیگر، امکان انتقال هاری وجود نخواهد داشت. حتی اگر حیوانی شما را گاز گرفت، تنها در صورتی احتمال ابتلا به هاری وجود دارد که حیوان حامل ویروس هاری باشد و ویروس به سیستم عصبی و بزاق حیوان وارد شده باشد. بنابراین هر گاز گرفتگی به معنی انتقال بیماری هاری نیست با اینحال اقدامات درمانی و پیشگیرانه پس از گاز گرفته شدن و یا تخریش عمیق ضروری است. (حیوان هار

حداکثر ۱۰ روز زنده خواهد ماند.)

درمان بیماری هاری چگونه است؟

درمان بیماری هاری پس از گازگرفته شدن توسط حیوان هار صورت میگیرد و شامل دوزهای گلوبولین ایمنی هاری انسانی (HRIG) می‌باشد و باید در اولین فرصت تزریق شود. دوز اول در همان لحظه و یا حداکثر در روز اول و سپس در روزهای ۳، ۷ و ۱۴ دوزهای بعدی برحسب وزن او تزریق خواهند شد.

از آنجایی که حیوان هار حداکثر ۱۰ روز زنده خواهد ماند بنابراین اگر پس از ۱۰ روز حیوان زنده ماند نیازی به تزریق دوز چهارم واکسن برای فرد گزیده شده وجود ندارد و همان ۳ دز کفایت می‌کند. (زنده ماندن هاری در انسان حدود ۵ مرحله می باشد .
نبوده است:)

افرادی که قبلاً واکسن هاری را دریافت کرده اند در صورت گزیده شدن توسط حیوان هار باید دو دوز واکسن بوستر (تقویتی) در فاصله ۳ روز بعد از گزیده شدن دریافت کنند و نیازی به تزریق HRIG نخواهند داشت.

باید بدانید:

بیماری هاری به دلیل میزان کشندگی بالا (۱۰۰٪) و تلفات و خسارات اقتصادی و اجتماعی که ایجاد می کند دارای اهمیت است . این بیماری از زئونوزهای مهم و یکی از قدیمی ترین بیماری های ویروسی است . بیماری هاری به طور معمول پس از گزش از راه بزاق حیوان هار به حیوان دیگر یا انسان منتقل می شود . البته انتقال این بیماری از راه های غیر از گزش نیز امکان دارد مانند راه پوست، مخاطات، و تنفس و … . این ویروس پس از ورود به بدن از طریق اتصالات عصبی – عضلانی وارد اعصاب محیطی می گردد و به طرف دستگاه عصبی مرکزی پیشروی می کند. سپس از طریق اعصاب محیطی به غدد بزاقی و بافت های دیگر منتشر می شود که ممکن است باعث بروز علائم هاری گردد.

بیماری هاری در انسان دارای ۵ مرحله می باشد .
اولین مرحله قبل از بروز علائم دوره کمون است که طول این دوره بین ۲ تا ۸ هفته و گاهی کمتر تا ۵ روز و به طور نادر تا یک سال و بیشتر است . در ایران دوره نهفتگی حداقل ۱۰ روز و حداکثر ۵ سال گزارش شده است. عواملی مثل فاصله محل گازگرفتگی تا مغز ، وسعت جراحات و … در طول دوره کمون مؤثر هستند .

سپس مرحله پیش آگهی و علائم اولیه آغاز می شود . این دوره ۲ تا ۳ روز قبل از علائم اصلی بیماری و ۲ تا ۳ روز و گاها یک هفته تا ۱۰ روز به طول می انجامد که با نشانه های احساس دلهره ، سردرد ، تب ، بیقراری و تغییرات مبهم حسی که اغلب در ناحیه گازگرفته شده بدن ملموس است تظاهر می کند .

دوره حاد عصبی که می تواند به دو شکل خشمگین و فلجی بروز کند با علائمی مانند ترس از آب (هیدروفوبی) تحریک پذیری شدید و هیجان همراه است که متعاقب آن هذیان گویی و تشنج و اغما می باشد که در نهایت منجر به اغل در اثر فلج دستگاه تنفسی پیش می آید . تشخیص هاری اغلب به وسیله آزمایش یافت رنگ آمیزی شده مغز می باشد . پس از ظهور علائم بالینی ، بیمار قاعدتاً محکوم به مرگ می باشد ولی به دلیل اینکه ۳ مورد بهبودی از بیماری در انسان و موارد بیشتری در حیوانات گزارش شده است بیمار را باید تحت مراقبت های ویژه قرار داد . کلیه حیوانات خونگرم پستاندار اهلی و وحشی به بیماری هاری حساس هستند .

هر شماره؛معرفی یک بیماری و پیشگیری

و درمان آن

این شماره: بیماری هاری چیست؟

تحریک پذیری

توهم

ترشح زیاد بزاق

مشکلات بلع

ترس از آب

۲) هاری ساکت (فلجی)

این نوع هاری مدت زمان بیشتری طول می کشد، اما اثرات آن به همان شدت است. افراد آلوده به آرامی فلج می شوند، سرانجام به کما می روند و جان خود را از دس می‌دهند. طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی، ۳۰ درصد موارد هاری از نوع ساکت است.

افراد چگونه هاری می گیرند؟

حیوانات مبتلا به هاری ویروس این بیماری را به دنبال گاز گرفتن یا ایجاد خراش از طریق بزاق به سایر حیوانات و انسان منتقل می کنند. با این حال، هر گونه تماس با غشای مخاطی یا زخم باز نیز می تواند سبب گسترش ویروس شود.

انتقال این ویروس به صورت انحصاری از حیوان به حیوان و حیوان به انسان در نظر گرفته می شود. هر چند انتقال ویروس از انسان به انسان بسیار نادر است، اما در موارد معدودی در پی پیوند قرنیه نیز این بیماری منتقل شده است. برای افرادی که به هاری مبتلا می شوند، گاز گرفتگی توسط سگ واکسینه نشده تا حد زیادی شایع ترین علت است.

پس از گاز گرفتگی، ویروس از طریق اعصاب به مغز منتقل می شود. گاز گرفتگی یا خراشیدگی در ناحیه سر و گردن، به علت محل آسیب اولیه، درگیری مغز و نخاع را سرعت می بخشد. اگر از ناحیه گردن دچار گازگرفتگی شدید، در اسرع وقت باید به پزشک مراجعه کنید. به دنبال گاز گرفتگی، ویروس هاری از طریق سلول های عصبی به مغز گسترش می یابد. هنگامی که ویروس به مغز رسیده، به سرعت تکثیر می شود. این فعالیت التهاب شدید مغز و نخاع و مرگ سریع شخص را در پی دارد.

سازمانی که می توانند منجر به هاری شوند

حیوانات وحشی و اهلی می توانند ویروس هاری را گسترش دهند. حیوانات زیر منابع اصلی عفونت هاری در انسان هستند:

سگ

خفاش

راسوی اهلی

گربه

گاو

بز

اسب

خرگوش

سگ آبی

کابوت (گرگ صحرائی)

روباه

میمون

راکون

راسو

موش خرمای کوهی آمریکا

چه کسانی در معرض ابتلا به هاری هستند؟

برای اکثر افراد خطر ابتلا به هاری بسیار کم است. با این حال، شرایط خاصی وجود دارد که ممکن است شما را در معرض خطر بیشتری قرار دهد. این شرایط عبارتند از:

زندگی در منطقه پر از خفاش

سفر به کشورهای در حال توسعه

زندگی در یک منطقه روستایی که بیشتر در معرض تماس با حیوانات وحشی قرار داشته باشد.

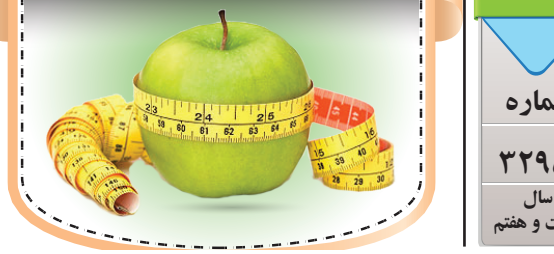
زندگی در مناطقی که دسترسی به واکسن و درمان پیشگیرانه با ایمونوگلوبولین کم است یا وجود ندارد.

کمپ زدن مکرر و قرار گرفتن در معرض حیوانات وحشی

سن زیر ۱۵ سال (هاری بیشتر در این گروه سنی دیده می شود)

صفحه
۶
شماره
۳۲۹۵
سال
بیست و هفتم

سلامت

اگرچه سگ مسئول بیشتر موارد هاری در سراسر جهان است، اما علت بیشتر مرگ های ناشی از هاری در قاره آمریکا، خفاش ها هستند.

پزشک چگونه هاری را تشخیص می دهد؟

هیچ آزمایشی برای تشخیص مراحل اولیه عفونت هاری وجود ندارد. پس از شروع علائم، آزمایش خون یا بافت به پزشک کمک می کند تا تشخیص دهد شما به این بیماری مبتلا هستید یا خیر.

اگر شما توسط یک حیوان وحشی گزیده شده باشید، پزشک معمولاً واکسن هاری را برای جلوگیری از عفونت قبل از ایجاد علائم، تجویز می‌کند.

آیا بیماری هاری قابل درمان است؟

بعد از قرار گرفتن در معرض ویروس هاری، برای جلوگیری از ایجاد عفونت یک سری تزریق توصیه می شود. ایمونوگلوبولین هاری، حاوی دوز فوری آنتی بادی هاری برای مقابله با عفونت، به جلوگیری از تثبیت ویروس کمک می کند. واکسن هاری نیز کلید پیشگیری از بیماری است. برای واکسن هاری در یک دوره ۵ تزریق در طول ۱۴ روز تجویز می شود.

سازمان کنترل حیوانات سعی در یافتن حیوانی دارد که شما را گاز گرفته است تا از نظر هاری آزمایش شود. اگر حیوان هار نیست، نیازی به واکسن با دوز بالا نیست. با این حال، اگر حیوان پیدا نشود، مطمئن ترین اقدام دریافت واکسن های پیشگیرانه است.

انجام واکسیناسیون هاری در اسرع وقت پس از گزش حیوان بهترین راه پیشگیری از عفونت است. پزشکان زخم را با شستشو به مدت حداقل ۱۵ دقیقه با آب و صابون، مواد شوینده یا ید معالجه می کنند. سپس، ایمونوگلوبولین هاری را به شما می دهند و دوره تزریق واکسن هاری را شروع خواهد کرد. این پروتکل به عنوان "پروفیلاکسی پس از مواجهه" شناخته می شود.

عوارض جانبی درمان هاری

واکسن هاری و ایمونوگلوبولین به ندرت عوارض جانبی دارند. این عوارض عبارتند از :

درد، تورم، یا خارش در محل تزریق

سر درد

حالت تهوع

دل درد

دردهای عضلانی

سریگیسه

راه های پیشگیری از بیماری هاری

هاری یک بیماری قابل پیشگیری است. اقدامات ساده ای وجود دارد که می توانید برای جلوگیری از ابتلا به هاری انجام دهید:

قبل از سفر به کشورهای در حال توسعه، کار نزدیک با حیوانات یا فعالیت در آزمایشگاه‌ی که روی ویروس هاری کار می کنند، واکسن هاری را دریافت کنید.

حیوانات خانگی خود را واکسینه کنید.

اجازه ندهید حیوانات خانگی تان در بیرون از خانه پرسه بزنند.

حیوانات ولگرد را به سازمان کنترل حیوانات گزارش دهید.

از تماس با حیوانات وحشی خودداری کنید.

از ورود خفاش ها به محل زندگی خود جلوگیری کنید.

هاری(رابدو ویروس)

سایت تخصصی میکروبیولوژی

یماری در حیوانات به دو دسته هاری وحشی و هاری شهری که بیشتر مربوط به سگ ها و در موارد کمی گربه و سایر حیوانات است تقسیم می شود .

دوره نهفتگی در سگ و گربه معمولاً ۲-۳ هفته و گاهی چند ماه است . در حیوانات دیگر دوره کمون بر حسب نوع حیوان فرق می کند . در حیوانات نیز این بیماری می تواند به دو شکل خشمگین و فلجی بروز نماید . بیماری از انتشار جهانی دارد و به استثنای چند کشور که توانسته اند آن را حذف نمایند در سایر نقاط دنیا منتشر است .

در ایران بیشترین موارد هاری در حاشیه دریای خزر ، نواحی شمال شرقی و جنوب غربی مشاهده می گردد . هاری حیوانی به صورت آندمیک در تمام استان های کشور کم و بیش دیده می شود . افرادی که مورد گاز گرفتگی حیوانات قرار می گیرند ، اگر بلافاصله و در اسرع وقت به مراکز درمان پیشگیری مراجعه و تحت اقدامات درمان پیشگیری قرار گیرند می توان از ابتلای به بیماری هاری در آنها جلوگیری کرد که این اقدامات شامل : زودودن و خارج ساختن ویروس هاری از محل زخم ، خارج کردن کف صابون از لایلای زخم ، قطع کامل قسمتهای له شده و نکروزه ، ضد عفونی زخم با الکل یا سایر مواد ضد عفونی کننده ، تزریق سرم و واکسن ضد هاری و… می باشد .

البته می توان با اقداماتی از قبیل آموزش مردم در زمینه اهمیت بیماری ، جلب همکاری مردم و ایجاد هماهنگی بین واحدهای مختلف مستقر در سطح منطقه ، کنترل و ریشه کنی هاری شهری ، کنترل هاری حیوانات وحشی ، کنترل نقل و انتقال بین المللی حیوانات و واکسیناسیون افراد . در معرض خطر این بیماری را کنترل و از ابتلا به آن پیشگیری کرد . بیماری باستانی خطرناک : بیماری هاری به اندازه آفریشش بشریت قدمت دارد و تاریخچه این بیماری به ۳ تا ۴ هزارسال برمی گردد.

واژه (rabies) یا هاری از واژه (rabhas) به معنی خشن از زبان سانسکریت گرفته شده است.بیماری خشن و خطرناکی که گاهی معرف خشم خدایان و گاهی در اثر جادوی جادوگران و حمله جنیان بروز می کرده است . لغت یونانی هاری Hyssa که هم اکنون برای معرفی جنس ویروس استفاده می شود نیز به معنی خشن می باشد . واژه لیزا در زبان انگلیسی به معنی گزیده شدن توسط سگ هم آمده است.